

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

Előfizetési díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékire 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Lapunk mai száma a tegnapi ünnep miatt pár órát késett.

Felhívás előfizetésre.

Másfél évtizedet gázolunk, sok baj, sok csalódás érte lapunkat, de azért utjáról le nem tért soha. Tévedhettünk, de a hibát iparkodtunk jóvá tenni.

Nekünk nincsenek külön ígéreteink, multunk nyitott könyv a közönség előtt, csupán annyit ígérünk hogy jövőnk hasonló lesz a multhoz.

Kérjük lapunk terjesztését és az előfizetések megújítását, mi tőlünk telhetőleg iparkodni fogunk a pártolást továbbra is kiérdemelni. **A szerkesztőség.**

*

Lapunknak mindazon megrendelői, a kik hátralékban vannak, sziveskedjenek tartozásukat mielőbb kiegyenliteni, mert **hátralékosoknak** — sajnálattal bár — de a mai napon túl **nem küldjük tovább a lapot, követelésünket pedig bírói úton fogjuk behajtani.**

A kiadó.

Lapunk új előfizetői részére — ha ezt külön kívánják — a „Bolygó tűz”

czimű regényt tartalmazó összes lapszámainkat díjmentesen adjuk.

Talán nem úgy leszünk?

I.

E lap mult számában megjelent „Hogy lesz nálunk” czimű vezércikk eszembe juttatja a híres festő Verescsagin világhírű festményét, a mely „Mindenes csendes Sipkaszorosban” czimet visel. E kép egy öl magas havat ábrázol az azokban megfagyott katonákkal és csakugyan csodaszzerű reproductiója ez a csöndességnek.

Ha a mi csendességünket a czikkirő így magyarázta, mint a most nevezett festmény, akkor ez földig lealázó.

Én a mult vezércikkben tökéletes lemondást látok, és ez engem nem békít ki. Hogy miért? ime az ok:

Én képtelenségnek tartom, hogy az emberek a tapasztalásból tanuságot ne vegyenek kisebb, nagyobb mérvben. Városunk vezetői be nem bizonyították ugyan, hogy a közélet tapasztalásából tudományt és tanuságot merítettek volna, de mindezek daczára én kétségbe vonom, hogy Szabadkán nem volnának független emberek, a kik körömszakadtig a köz-

szellem és függetlenség eltemettetését ilyen könnyen megengednék.

Városunknak fatalisticus szerencsétlensége, hogy az alkotmány visszaállítása óta nálunk a közéletben szerepet vivő egyének tulnyomó részének a cselekedete nem a politikai elveken nyugodott, hanem hogy szerep után vágyó némely családok viszálykodásából születtek és szerveztettek a pártok az addigi rokoni összeköttetések és bratyságok révén. Köztudomásu dolog, hogy mikép keletkezett a hatvanas években a két személyes ellenség, a két pártvezér: L. M. és M. I. pártja. A szabadkai intelligencia a helyett, hogy a közszellemet ébresztette, fejlesztette és gondozta volna, vak eszközévé lett két ellenséges rokonnak, a kik egy örökségen összeveszttek, és így egy párton — szerintök — nem lehettek. S míg M. János szint vallott és ellenzékké lett, addig a másik 48-as martír kormánypartivá lett a saját előéletének, eddigi elveinek meghazudtolásával.

A szabadkai pártok genesisé személyes ellenségeskedésből és torzsalkodásból keletkezve, ép nem lehet csodálni, hogy ily elvi alapot nélkülöző pártszervezet mellett mindkét párt csak fattyu hajtásokat hajthatott.

TÁRCZA.

Miért odvas a fűzfa?

— Legenda. —

A fűzfának törse

Nem volt mindig odvas,

Idő előtt nem kordadt el,

Kemény volt, mint a vas.

Büszke is volt rája,

Ámde megis bánta.

Mikor a megváltó

Kiadta zsent lelkét,

Az áruló gonosz Judás

Nem találta helyét:

Bűnös öntudata

Szívét tépte, marta.

Futott az erdőre

Fák titkos árnyába,

Kopár sziklák rejtekébe,

Jaj de mind hűbe:

Arnyék be nem fedte,

Szíkla elkergette.

Rétnek bija füve

Sem adhat oltalmat,

Minden szála azt kiáltja:

„Bűnös vagy, gonosz vagy”.

Jaj hát merre menjen,

Hogy nyugalmat leljen.

Patak partján a fűz

Megsajnálja végre,

Izmos ágát lehajtotta

A bűnös élébe.

Judás megértette

S mugát rákötötte.

Ott csüng immár Judás

A fűzfának törzsén.

A hová ért bűnös teste

Elkorhadott tüstént:

Ha a gonoszt szánta,

Ime megis bánta.

Végh Mátyás.

Szegény, de becsületes.

Egy nagy városban két úr találkozik az utcán s hogy néhány szót váltsanak megállanak. Csak rövid ideig állhattak, mivel felette hideg szél fújt. E közben egy szegény fiucska jött feléjük, arca szinte kék volt, mert nagyon fázott, szegényesen volt öltözve. A fiucska gyufát árulgatott.

— Vegyenek az urak gyufát — esdekelt hidegtől remegve.

— Nem kell gyufa, volt a válasz.

— Csak egy krajczár az ára, esdekelt a gyermek.

— Mondom, hogy nem kell nekem gyufa.

— Két paklit adnék egy krajczárért.

Egyike az uraknak, hogy többé ne háborgassa a fiu, oda kiáltott: adj, nem bánom egy paklit; de csakhamar észrevevén, hogy nincs aprópénze, hozzátevé: Holnap veszek majd, most e'mehetsz.

— Oh, uram! felele a gyermek, kérem szépen vegyen ma egyet! nagyon éhes vagyok, ha nincs apró pénze, majd felváltom én.

E szavakat oly érzéssel mondotta el, hogy nem lehetett ellentállani. Az ur egy 20 krajczárost adott a fiucskanak, hogy váltassa föl, s mindjárt megbánta, hogy nem ajándékozta neki az egészset. A két férfiú még egy kevés ideig beszélgetett egymással, de a kis fiu nem jött vissza. Az urak már hitték, hogy a fiu megcsalta, pedig oly őszinte és becsületesnek látszott. Hazaérkezve elbeszélte az ur a gyufa történetét. Már nagyon is késő, este volt már, mi'ön szolgálja jelenté, hogy egy gyermek akar vele beszélni. Mindjárt a gyufaáruló fiura gondolt, de nem ő volt.

A szobájába lépőgyermek kisebb, halványabb volt, mint az előbbi és még talán szegényebben volt öltözve.

— Uram, szóla a fiucska, ön vett ezelőtt néhány órával gyufát!

— Igenis, egy paklit. De, mond, hogyan tudtál te ide jutni?

E fattyu hajtások mellett tehát sem a mai kormánypártnak olyatén megszületését, s annak a helyi hatalom biztosítására irányított törekvések, sem pedig azokat a véghetetlen erőszakokat megcsodálni nem lehet, a melyek Szabadka városát oly hirhedtté tették.

Mult választáskor, jobban mondva dr. Mukics Károly felléptetésekor az érdeklődő világ mondhatni szájátva keresett fölvilágosítást az iránt, hogy a mindig ellenzéki M. Jánosnak a fia miért szakított a család tradícionális politikai elveivel és hogyan történhetett az, hogy minden előzmény és átmenet nélkül a kormánypártra átsapva e programmal kormánypárti képviselő jelöltté legyen.

S habár erre senki józan valószínűség határáig menő felvilágosítást adni képes nem volt, mindennek dacára az egész ellenzék mellé csoportosult és neki többsége lett.

Az ellenzék e magatartása csak úgy fejthető meg, ha visszamegyünk az itt helyi pártok genesisére és igazi rugójára, és ha rámutatunk arra, hogy az itteni pártok létüket, szervezetüket két család személyes gyűlölködésének a medréből merítették.

Három évtizeden át az itthelyi intelligenciának czudarul lealázó szerepe volt, mert a helyett, hogy a korszellem emelésére irányt adott volna, — egyes családok viszálykodási szenvedélyének vak bábájává lett és a többi függő ellenekkel együtt a tekintélyt devalváló áramlatba sodortatott.

Illő-e ez az értelmiséghez?

Városunkat az országba a leggaz-

— Bátyám látásból ismerte önt. Ó kütdött engemet, hogy átadjam a fölvaltott 20 krajczárt. Itt van 19; egy krajczár a gyufáért járt.

— És miért nem jött el bátyád maga?

— Oh, uram! válaszola a gyermek reszkető ajakkal; Ferit egy teherkocsi leverte; elvesztette sapkáját, a gyufatokokat és a husz krajczárt és e mellett eltörte a lábát. Az orvos azt mondja hogy meg is fog halni.

A szegény gyermek az asztalra tévé a pénzt és sirva távozott. Én kalapomat vettem és vele mentem. A hosszú utcának egyik legalacsonyabb házikójához értünk. A két gyermek árva volt s egy nem éppen ajánlatos külsejű, borvirágos orrn vén asszonyra valánk bizva, ki mint látszott most is részeg volt. Feri a földön, egy rakás rongyon feködt. Midőn meglátott, gyöngye hangon így szóla hozzám:

— Oh uram, kérem bocsásson meg. Csak nagy fáradsággal találám meg a pénzt, s midőn végre megtaláltam, ekkor önhöz akartam futni s akkor ment keresztül rajtam teherkocsi. Most már meg kell halnom, uram, de mi lesz kis öcsémről, a szegény Gyuriczából?

Ekkor megfogtam Feri kezét, s azt mondtam neki: „Légy nyugodt fiam! Én gondját fogom viselni Gyuriczának.“

Feri köszönni akart nekem, de csak szemét tudta felém fordítani, melyből mély háláját olvastam ki. Még azon nap éjjelen jobb létre szenderült. Gyuriczát beadtam mesterségre, tanítottam s soha nem fogom őt elhagyni.

G. Mór.

dagabbnak tartják. Mai napság a függetlenséget a agyoni is függetlenség adja meg, — és így egy kis józan gondolkodás mellett visszatartó lenne az, hogy Szabadkán független elem ne legyen, hogy minálunk az legyen a képviselő, a kit a kormány és a főispán jelöl ki és hogy a városi hatóság kénytelen legyen mindent úgy cselekedni meg magán ügyeiben is, — a hogy onnan felül parancsolnak minden okadatolás nélkül.

Helyreigazítás. *Miloszavlyevits Milán* „Uj év gratuláció a miniszterelnöknek“ című közleményében egy helyen ez áll: „az itteni kormány párt . . . elnöke.“ *kijelentjük hogy nem elnöke, de „vezére“ szó értendő, mert mi Szabadkán kormánypárti elnököt nem ismerünk.*

Szabályrendeleteink.

Nem panaszkodhatunk, hogy nincsenek szabályrendeleteink. Van mindenre, de nincs. a ki betartsa. Az a három kapitány, a ki hivatalát is kell, hogy pontosan betöltsse, nem lehet mindenütt a városban is, de a rendtelenséget meglátni nem is az ő kötelességük, hanem a rendőrszemélyzeté.

Ez a rendőrszemélyzet pedig a renddel törődik legkevesebbet.

A köztisztaságra is van külön rendeletünk, abban meg van írva az is, hogy minden háztulajdonos tartozik a háza előtti járdáról elhanyagolni a havat s az ólomesős időkben azt homokkal vagy mással behinteni.

Ezt nem cselekszik.

Éppen tegnap is megtörtént, hogy a drága aszfalt járdákon legázolták a kis hórétteget s lábiczamítás veszélye nélkül nehéz volt megindulni rajta.

De nincs, a ki meglássa, míg valamelyik rendőr majdnem szegi a nyakát.

Ha azonban rendet akarunk, első sorban a város tisztítsa az ő felügyelete alatt álló járdák és átmenő utrészeket s ha nem teszik, akkor a rendőrség épen úgy birságolja meg a mulasztó hatósági közeget, mint a magános házak tulajdonosait.

Felhívjuk tehát kapitányaink figyelmét, tartassák be a szabályrendeletet mindenkiel s utasítsák a rendőrséget, hogy személyválogatás nélkül tegyék meg feljelentéseiket a mulasztó házigazdák ellen.

Ha van szabályrendelet, legyen, vagy töröljék el egészen.

Fegyelmi ügyek.

II.

Vojnics Puresár Jakab II. oszt. pénzt. tiszt fegyelmi ügye.

A főszámvevő f. é. deczbr 13-án benyújtott jelentésből kitűnik, miszerint a postán érkezett pénz átvételére szerv. szab. rendeletünk 41. §-a 7. pontja értelmében jogosított Vojnics P. Jakab az általa f. é. szept. 5-én átvett 58 frt 24 kr. f. é. szept. 8-én átvett 9 frt, f. é. szept. 9-án átvett 6 frt 03 kr. és f. é. szept. 13-án átvett 3 frt 60 krról szóló

utalványokat a város házi pénzlárába még f. é. deczbr 13-án sem szolgáltatotta be, holott az utalványoknak a számvevőség által betervezett jelentésben kitűnített időbeni átvétele a polgármesteri hivatalban vezetett pénznaplóból nyilvánvalólag kitűnik, így habár a házi-pénztárnok f. é. deczbr hó 15-én benyújtott jelentésben jelezve is van, hogy Vojnics P. Jakab az általa felvett utalványok értékét, vagyis 76 frt 87 krt f. é. deczbr hó 15-én 15552/15552, 15553/15553 és 691—602/891. sz. a. naplócikk alatt beterveztette ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot annál is inkább elrendelnem kellett, mert a hivatalos pénzeknek azonnali be nem terjesztése is mulasztást képez, nevezett pénztári tiszt pedig a hivatalos pénzeket mintegy 2 hónapon át tartotta magánál, mely körülmény súlyosabb beszámítás alá esik. A hivatalból való fel-függesztést ezuttal szükségesnek nem találtam. amennyiben nevezett tiszt jelenleg mint egy-éves önkénytes szolgál.

III.

Kammerer Mihály fegyelmi ügye

Tekintettel arra, hogy Kammerer Mihály s. adótiszt hivatali hanyagság miatt több ízben megintve, sőt 111/891. sz. a. rendbirságolva és munkadíj n marasztalva is lett e végből ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot annál is inkább elrendelnem kellett, mert az itt felvett jkönyvekből világosan kitűnik, sőt Kammerer Mihály maga is beismeri, hogy a hivatalba többnyire későn szokott bejárni. Kammerer Mihály abbéli védekezése hogy a reggeli késedelmet délután pótolni szokta, elfogadható nem volt, mert ezen védekezés a Szalay Mátyás tanácsnokkal felvett jkönyvben megczáfoltatott — s egyébként is hivatalos óra szervezeti szabályrendeletünk 303. §-ában van megállapítva s attól eltérni jogában egy tisztviselőnek sem áll.

Üzletvezetőség utánvétellel.

A szabadkai deputációnak Barossnál megígérték a vasuti üzletvezetőséget, de „utánvétellel.“ Értendő pedig ez úgy, hogy a két kormánypárti képviselő megválasztása után lessz intézkedés. Mézes madzag!

Tanügy.

Válasz egy valakinek.

A „Szabadkai Közlöny“-ben f. é. jan. hó 3-án jelent meg egy jól elkészített referáda a mult hó 19-én tartott tanítói nagygyűlés lefolyásáról, melyre bátorodom válaszolni, miután — ide nem tartozó okból a „Sz. K.“ szerkesztője válaszat nem hozná, de a cikk feleletre méltó, mert a nagy közönséget is érdekli

Czikkiró „Egy jelenvolt“ aláírás alá bujik s névtelenül támad. A cikk maga oly annyira tarthatatlan érveléseiben, hogy hajlandó volnék elhinni, miszerint a jelenvolt csakugyan nem volt jelen; de a föltétel ellen bizonyít czikke. Ugyanis, ha jelenvolt, akkor nagyon korlátolt eszűnek kellene őt tartanom, ha meg nem értette a nagy-egyszeregyről bemutatott tanítási módszeremet, melyet rövid 8 percnyi tanítás után, az általam akkor először látott, 4-ed osztálybeli elemi iskolás növendékek megértettek s a gyakorlati példák megfejtése által látszott, hogy fölfogták az alább ismertetendő mód-

szert, holott cikkiró, csak hogy roszakaratának eleget tehessen némi dícséret után elég furfanggal megfordítja a rudat s így szól: „Hibás tehát föllépő eljárása, midőn 15 szorozva 15-tel akként hajtja végre, hogy $15 \times 10 = 150$, — $15 \times 5 = 75$ stb.“ Hát édes „Egy jelenvolt“ uram ön ha a tanításnál jelen volt, készakarva mond olyat, ami nem igaz; mert az én tanítási módszeremben erről szó sincs. Az egész ön által kár-hoztatott módszer következő:

Ha 15-öt 15-tel kell szorozni a művelet a következő:

$$\begin{array}{r} 15 \times 15 \\ \hline 75 \\ 15 \\ \hline 225 \end{array}$$

E közönséges szorzást szóval így végezzük: 5-ször 5 az 25, leírom az 5-öt marad 2 stb. végezzük már most úgy el a szorzást, hogy amit kimondunk mindjárt le is írjuk, tehát a részletényezőket részletszorzatait külön-külön teljesen leírjuk figyelmeztetvén a gyermeket, hogy ha tízest eggyessel szorzunk az eredmény tízes stb. Így aztán a fenti szorzás így alakot kap:

$$\begin{array}{r} 15 \times 15 \\ \hline 25 \quad (\text{két tízes 5 egyes}) \\ 5 \quad (\text{egyes és 10-es szorzata 10-es}) \\ 5 \quad (\text{tízes és egyes szorzata 10-es}) \\ 1 \quad (\text{tízes és tízes szorzata 100-as}) \\ \hline 225. \end{array}$$

Most levonjuk a következtetést és ez az egész ujítás; ugyanis: ha fenti példára tekintünk, azt látjuk, hogy az egyesekkel először szoroztunk s ez összeget leírtuk; másodszer a két egyes a tízesek helyére került s ott adatlott össze, tehát 5 meg 5 a végeredményben mint 10 tízes szerepel; harmadszor a két 1 — azaz $10 \times 10 = 100$, ez összesen 225: e sorrend már most a gyakorlati példánál fordított sorrendben alkalmazandó a könnyebb számítás végett. $10 \times 10 =$ száz, amit mindig előre fölteszünk, mert a nagyegyszeregy nehezebb része 11×11 -től 19×19 -ig tart, azután az egyeseket összeadjuk és tízeseknek vesszük s végül az egyeseket szorozzuk s az egész összeget kimondjuk. Pl. 16×19 -nél: előre tudjuk, hogy van 100, 6 és 9 = 15 tízes, előbbivel együtt 250, $6 \times 9 = 54$ meg $250 = 304$.

És ebben a jelenvolt cikkiró egyedüli alaphibája szorgalmas keresés dacára sem található meg előbb, mintsem beáll majd — vizenyős cikke által talán előbb — a dr. Falb által jószolt harmadik özönvíz Kr. u. 6400 felé. Bizon, bizon e cikkével megkímélhette volna a közönség idejét, mert dícselkedés nélkül mondhatom cikkirónak, hogy sok jelen volt tanító elismeréssel fogadta a fent bemutatott tanítást, de senki sincs, ki az ön által nagy garral és futoskodó álkoskodással hirdett vizióját és hallucinációját látta vagy hallotta volna.

(Vége köv.)

Irodalom, művészet.

Színház. Hétfőn Karacs Imre jutalomjátéka volt. A közönség úgy látszik nem nagyon méltányolta azokat az élvezetes estéket, miket neki Karacs nyújtott, mert meg lehetős gyér számmal jelent meg. Az előadás első része egy concert volt, a melyben főleg Kumperst, a zenekar kiváló magánkürtöse tűnt fel, bámulatos praccsítással adva elő egyszerű

hangszerén Nikolaynek egy Concert-áriáját. A közönség, mely ehez hasonló élvezetben ritkán részesül. Freneticus tapssal tüntette ki a művészt, a ki közkívánatra még egy dalt játszott el. — Mélló elismerésben részesült Schwarz Zsigmond ur szép baritonja is, valamint Litzemeyer nővérek kozák táncza. — Ezután következett egy eredeti(!) vigjáték egy helybeli fiatal szerzőtől. Egyelőre tartózkodunk a darabról bármit is írni, fenntartván azt magunknak a legközelebbi számra. Végül pedig ismét a „Pajkos diákok“ kísértettek. Kár hogy ez a szép zenéjű kedves kis operette olyan nagyon közepes sikerrel lett előadva, a mánál inkább szembe ötlött, mivel ez idényben már láttuk egyszer előadva, sokkal, de sokkal nagyobb eredménnyel. Sem Szilágyi, sem Ruzsinszky nem volt képes Mikeinek és Pálfi-nak helyét pótolni. Heck, Kissnek kevésbé sikerült alakításai közé tartozik; ellenben Karacs elismerő tapsokban részesült szép énekéért.

K e d d e n „Francillon“ Dumas színművé adatott. Francillon egyike Rónainé legsikerültebb alkotásainak és nem hisszük, hogy e szerep vidéki színpadon egyáltalán lehetne jobb kezébe letéve mint az övébe. Méltó partnere volt Rónai valamint Baghy Gyula is. Általában az egész előadás a sikerültebbek közé artozott. Elismeréssel tartozunk azonban Litzemayer Poldi urnőnek, ki hirtelenében átvett szerepét, ki — Csókáné betegsége folytán — kellő sikerrel oldá meg.

*

Szilágyi Dezső jutalomjátéka ma este lesz. A reklám minden módját felhasználta pár hét óta, hogy közörséget csödütsen a mai előadásra, uem riadt vissza még attól sem, hogy a jobb izlésű színházi közönséget megszédíteni törekedjék. Fizető pinczerek, plakátok, hírlapi képes „szengzemények“ helyettesítették a verglüt és a nagy dobot, sőt hogy a komédiás bódé elől a majom-mutogatás se hiányozzék, elárasztotta a várost apró „Sürgöny“ című papírszettekkel, mely egy képet is mutat, a hol a rendőr csizmadia inst kerget az utcán.

A jutalmazandó érdekében tehát mi is bemutatjuk ezt a sürgönyt, hadd lássa olvasó közönségünk, milyen korlátolt eszűnek tartja egy némelyik színész akkor, mikor a zsebére apellál: „Sürgöny! Van szerencsém a n. é. közönségnek megtelegrafálni, hogy 1892. január 7-én az elveszett fertálymillióra hajszát rendezek és nevezett nap estéjén a színházban a rendes helyárok mellett szellemieg beszámolókat a sikerrel!

A tetteseket több helybeli irodalmi-rendőr segélyével kerítettem kézre és mutatom be. A viszontlátásig is! Szilágyi Dezső.“

H I R E K.

A helybeli „Nemzeti Casinó,“ f. évi Január hó 10-én délelőtt 10 órakor a casinó helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre az érdekelteket ez uton is meghívja az elnök s e g .

Br. Rédl Béla édes anyja Br. Rédl Imréné született gr. Széchen Malvin urnő. 80-ik születés napja alkalmából az 1-ső nőegylet árva alaptökéje gyarapítására 80 frtot adományozott. fogadja a nemes emberbarát ez uton is a nőegylet köszönetét.

A helybeli első nőegylet által rendezendő tea-estélyre elárusított jegyeknél felülfizettek Vojnits Szemző Józefa urnőnek:

Ermél Vojnits Erzi 3 frt. Ivánka Imre 4 frt. Hirsch Mihály 5 frt. Br. Rédl Béla 3 frt. A tea-asztalra adakoztak az elnöknel. Mamuzsich Lázárné 5 frtot Badnich Milinovich Emilia 3 frt. Giefing Vinczéné 5 frt.

Schilling Kálmán törvényszéki bírót sulyos csapás érte. Neje e hó 4-én elhunyt. A bánatos férj által kiadott szomorú jelentés így szól: „Alólirott fájdalommal jelentem, hogy szeretett nőm: alsó mattyasóca és pacséri Mattyasovszky Mária f. évi január hó 4-én este 7 órakor rövid de sulyos szenvedés után elhunyt. A jó nő váratlan elhunylát kesergik férjén kívül még rokonai és barátai. Lelke üdveért az engesztelő gyászmisék a szt.-Terezia egyházban f. hó 7-én d. e. 3/4, 11 órakor, a szt.-Ferencéndieknél pedig 9-én szombaton d. e. 9 órakor fognak az egek urának bemutatni. Hült tetemei f. hó 6-án d. u. 3 órakor lesznek a bajai sírkertben örök nyugalomra helyezve. Nyugodjanak békével drága hamvai! Schilling Kálmán kir. törvényszéki bíró.“

Gyászjelentés Wilhelm Mór fájdalomtól megtört szívvel jelenti hön szeretett nejének Wilhelm szül. Kráhl Rózának életének 61-ik és boldog házasságának 42-ik évében hosszas szenvedés után este 10 órakor történt gyászos elhunytát. A megholdogultnak hült tetemei folyó hó 6-án d. u. 2 órakor fognak a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra tételni. A példás hitvesnek, szerető és gondos anyának, a nemesszívű nőnek elhunytát számos rokon és jó barátan kívül gyászolják még: Szabadkán, 1892. évi január hó 5-én. Székely sz. Wilhelm Czeccila, Dr. Wilhelm Adolf, Szerena Jakab, János, Samu, Miksa, Breuer sz. Wilhelm Emma. Dr. Wilhelm Adolfné, sz. Hirschenhauser Etelka, Wilhelm Jakabné, szül. Wittenberg Julia, Wilhelm Jánosné szül. Medvei Sidónia. menyei. Székely Simon, Breuer Károly vejei. Özv. Eisenstädter Vilmosné, Kráhl György. testvérei. Székely Árpád, Ilona, Géza, Erzi, Zoltán. unokái Müller Etelka Wilhelm Imre, Jenő, Breuer Juliska, Regina, Wilhelm Ernő, Margit, unokái. Legyen neki oly könnyű a föld mint minő mély hátrahagyottjainak bánata!

A szerb karácson tegnap reggel fehéren köszöntött be, azonban reggeli 8 órakor már csorgott az eresz, a fehér pelyhek pocsek sárrá váltak az uton. Vajjon szánkázunk-e az idén?

Halálozások. Freudenberg Márk megtört szívvel jelenti felejthetlenül szeretett nejének Freudenberg szül. Löwinger Antóniának folyó évi január hó 4-én reggel, rövid szenvedés után áldásos életének 52-ik évében, boldog házasságának 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó évi január hó 5-én délután 3 órakor a helyb. izr. strkertben örök nyugalomra tételtek. — Weisz Jakab ügynök és a szabadkai pincéregyletnek tevékeny s buzgó tagja f. hó 5-én életének 45-ik évében, néhány napi betegeskedés után, megszűnt élni.

Öngyilkosság. Dr. Heumann József fiatal orvos f. hó 5-én kedden este 9 órakor egy orvosi műtő késsel jobboldali nyaküterét (carotis) keresztül metszette s rögtön meghalt. A fiatal 26 éves orvos ez előtt két hónappal telepedett le városunkban s öngyilkosságának okául gyógyithatlan mellbetegségét állítja.

Jó a pulyka pecsénye. Fehér György 7. kör lakos kárára tegnap éjjel ismeretlen tettesek 2 méternyi magas kerítés falon ke-

resztül mászva az udvarba hatoltak, hol a szín alatt lévő baromfi közül 7 drb kanpulykát 21 frt becsértékben elloptak. A rendőrök ugyancsak az éjjel Horváth Almácsi Józseftől csíptek el egy nagy zsákba dugott 7 drb kanpulykát, melyek ugylászik ugyanazosok az ellopottakkal. Horváth elfogva.

„Hol a vörös dísznó.“ Régi furfang új alakban, a miként Radonits Sándor bajsai lakost e hó 4-én becsapták. Megszólította ugyanis az utcán Horváth Bódi Ignác, kérdezvén, hova való? Ezután elvezette Ivanovits Kriszta 3 balta című korcsmájába, ahol felkérte, várja meg míg ő egy levelet ír s ezt elküldi vele Bajsára. Leültek. Egy kis várta azonban belépett Juresák József, a ki aztán 3 kártyát elvett s kezdett játszani, „hol a vörös dísznó“, felszólította panaszos is, hogy venne részt. Radonits Sándor rá is ment a lépre, eleinte nyert, aztán rohamosan vesztett, s ily módon 40 frtot elnyertek tőle. A rendőrség Horváth Bodit megvizsgálván pipájában egy összeégett 10 frtot talált.

Fecskemadár . . . Azt mondja nőtá róla, hogy „szál a légben. A fészkeről magáról nem énekel. Azt tudjuk róla, hogy híven ragaszkodik hozzá a lakója. A fin de siécle az érzélgősség ellensége lévén, a fecske fészket, nem a háziasság symbolumának vallja, hanem — megeszti. Kedves kis inycsikladozó étel divik most Párisban a világ és a gourmandise fővárosában. Az előkelő vendéglőkben fecskefészkekkel kedveskednek a vendégeknek. Ezt a szokatlan s valószínűleg az aschauti négerektől ellesett ételt nem igen olcsón mérik. Egy kilogramm válogatott s tiszta fecskefészkeknek 700 frnk ára. Az elkészítési módjához nagy művészet kell. A bonyodalmas receptet azzal a hiszemmel közöljük, hogy hátha ennek a divatnak is akad utánzója hazánkban. Egy kilogramm fecskefészkekből 8 tál leves kerül. Egy tányérka leves ára tehát 7-50 frank. Furcsa, de uri mulatság.

Mindenféle. Pénzhamisítók a toronyban. Fehérmegye Sár-Keresztur községében egy pénz hamisító bandát fogtak el, mely annyiban különb a többiekénél, a mennyiben a templom toronyban csinálták a pénzt s ugyanott foglalta le a csendőrség a gépet is. — Sikasztó póstamester. Beszenszky érselindi (biharmegyei) fiatal póstamester. ki a kezelésére bizott pénzes levelek tartalmából költötte el azt, mi nemes passziói kielégelésére saját vagyonából nem tellett, nagyobb összegű hivatalos pénzek elcsikkasztása után elfogott. — Lóháton a világ körül. Egy Vaescher Gishert nevű amerikai fogadástól 400 nap alatt körül lovagolja a világot. 1892 február 1-én indul el Chicagóból, hova 1893, július havában kell visszaérkeznie. — Egy cseléd bosszúja. Zólyommegyében egy cseléd bosszút forralt gazdája ellen, melyet akkép töltött ki rajta, hogy a gondjaira bizott kis gyermek tejébe letördelt gombostűhegyeket rakott. — Orvosnők Boszniában. A dolnya tuzlai kórházhoz nemrég egy orvosnőt neveztek ki probaképen s a kísérlet úgy látszik sikerült, mert a jövő évtől kezdve az összes okkupált tartományokban orvosnőket fognak alkalmazni. A mohamedániánok ugyanis annyira idegenkednek a férfi orvosoktól, hogy inkább orvosi segély nélkül maradnak. — A magyar vörös keresztgyelet központi s igazgató választmány legutóbbi ülésén 115.000 frt. bevétellel s

107.500 frt. kiadással irányozta elő a jövő évi költségvetést; közvetlen segélyezésekre 6000 frt., vagyontalan betegek gyógykezelése címen pedig 10.000 frt. irányoztatott elő. Az egyletnek jelenleg 97 világi ápolónője van s háboru esetére 284 beteg tiszt és 10.740 köztívész ellátása van biztosítva. — A méhészet az utolsó években örvendetesen emelkedt nevezetesen 1890. őszén 371.820 méhesalád volt Magyarországon, melyek után 18.183.70 mm. méz és 106.675.15 kgr viasz nyeretett összesen 692.186 frt. 15 kr. értékben.

CSARNOK.

Mit lehet egy jó laptól kívánni?

Az ma már nem elég, ha egy lap gyors és pontos értesüléseket közöl a világ minden tájékáról. Lehetnek benne a legfrissebb hírek minden országból, tarthat külön levelezőket Párisban, Londonban, Berlinben, Pétervárt, Rómában és egyebütt, ezzel még csak azt éri el (de csak ha levelezői az illető kormányférfiakkal és politikusokkal összeköttetésben állanak), hogy naponként megtáviratoztathatja magának nemcsak azt, ami történt, hanem azt is, ami valószínűleg történni fog, Ma határozottan békések a kilátások, de a keleti kérdés minden pillanatban zavarral fenyeget: Konstantinápoly, Sófia, Bukarest, Belgrád, sőt még Csetinye is megannyi gyújtópontja egy aknának, melytől egész Európa föllobbanhat. Egész gyönyörűsége, de gyakran bosszúsága is az a gyakorlati államférfiaknak, ha tapasztalják, hogy van egy lap, melynek találékony eszű tudósítói néha a legrejtettebb dolgokat kifürkészik. E lapnak igen kitűnőek belföldi hírforrásai is, a hazai politikáról egy lap sem nyújt oly kimerítő tudósításokat; parlamenti tudósításai meg épen mintaserűek. Azután az a sok regény, ama sok jeles szakiró, szimmű- és könyvbíráló czikkei, tanulmányai, melyeket közöl, mind meglepheti az olvasók ezreit, de manapság egy igazi jó laptól mindezeknél többet kívánnak. Mai nap minden embernek fontos érdekei vannak az üzleti élet terén s egy jó lap első kötelessége, hogy ebben a tekintetben teljesen megbízható tanácsadó legyen. Politika és szépirodalom igen jó szórakoztatója a művelt embernek, a férj, a nő és a serdült gyermekek mind megtalálják mulatságukat benne, de mit ér az olyan házibaráta, a ki mindig csak mulattat bennünket, de soha egy okos tanácssal nem tud szolgálni, ha hozzáfordulunk? Egy igazán jó lapnak e kettős föladatát megvalósítva csak egytellen egy lapnál tapasztaljuk, az „Egyetértés“-nél, mely különben terjedelménél fogva erre ugyszólván egyedül alkalmas is. Mert ahhoz bizony nagy papirospazarlás szükséges, hogy előbb adjunk egy óriási lapot a közönség mulattatására, aztán adjunk egy másik, még nagyobb lapot a közönség anyagi érdekeinek támogatására. Mert a hány foglalkozásu ember van egy lap olvasói közt, annyi különböző érdeküket kell kiszolgálni. A kereskedő, a tőzsdelátogató, a bankár,

a kölvénytulajdonos, a sorsjegyvásárló az a sok száz és százféle gyáros, iparos, üzlet-tulajdonos és gazdálkodó, az nemcsak azt akarja tudni, hogy az értékpapírosoknak, meg a nyersanya, gokuak és készítményeknek mi az áruk, hanem azt is, hogy hol lehet olcsón vásárolni és hol lehet valamit lehető legjobb áron értékesíteni? És ezt nem képes semmiféle lap sem nyújtani, legyen még oly jól is szerkesztve, ha mindjárt százezreket áldoznak is tartalma emelésére, ha csak nincsen abban a szerencsés helyzetben, mint az „Egyetértés“, melyet a hazai üzleti világ a magyar kereskedelem vezérlapjává tett és a hirdetések egész özönével keresi föl. Az üzletemberek az „Egyetértés“-t tekintik annak a közegnek, mely köztük az érintkezést, ha szükség van rá, legsikeresebben közvetíteni képes a hirdetései által. Kinek hirdetni valója van, az „Egyetértés“-t keresi föl, mert tudja, hogy 23000, a legvagyonosabb osztályhoz tartozó előfizetőhöz fog szólni; a ki pedig azon gondolkodik, hogy melyik lapra fizessen elő? az ismét csak az „Egyetértés“-t választja, mert jól tudja, hogy a lap az ő anyagi érdekeit nemcsak megvédelmezheti, hanem ha tájékozását belőle meríti, mint üzletember okvetlenül boldogulni is fog. Ezt minden jó laptól meg lehet kívánni, elérni azonban csak az „Egyetértés“ által lehet.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1891. év okt. 1-től.)

Budapest—Zimony—Belgrád.

Budapest indul	2.37 éj.	7.35 reg.	2.40 du.	9.45 est.
Kis-Kőrös	4.36	11.00	4.50	1.59 éj.
Szabadka	5.48 reg.	1.46 du.	6.26 est.	5.20 reg.
Csantavér		2.11		6.14
Topolya		3.34		6.59
Hegyes-Feketeh.		3.56		7.16
Verbász-Kula		2.16		7.30
Ó-Kér		3.54		7.44
Kiszács		3.71		8.15
Ujvidék		7.37 r.	4.19	8.21
Karloca		4.41		8.37
Zimony érk.	8.53	6.21 este	9.45	11.56
Belgrád érk.	9.03	15	10.05	12.30 d. u.

Belgrád—Zimony—Budapest.

Belgrád indul	3.02 éjjel	5.30 r.	8.00 r.	3.20 d u
Zimony	3.12	6.11	9.00	3.56 d u
Karloca		7.20	10.46	6.30 este
Ujvidék	4.39	7.43	11.16	7.19
Kiszács			11.38	7.58
Ó-Kér			11.55	8.22
Verbász-Kula			12.18 du.	8.51
Hegyes-Feketeh.			8.40	12.36
Topolya			8.57	1.02
Csantavér			1.21	10.13 éj.
Szabadka	6.34 reg.	9.46	2.25	11.28
Kis-Kőrös	7.46	11.06	4.21	2.18
Budapest érk.	9.40	1.20 du.	7.35 es.	6.45 reg

Szabadka—Baja.

Szabadka indul	5.50 reggel,	2.45 délután
Csikéria	6.29	3.20
Bács-Almás	7.10	3.52
Bikity-Borsod	7.49	4.26
Baja érkezik	8.30	5.02

Szabadka—Eszék.

Szabadka ind.	5.28 reg.	2.10 d u.	6.45 este
Tavankut	5.59	2.35	7.16
Bajmok	6.24	2.55	7.42
N.-Militics	7.04	3.25	8.23
Zombor	7.42	3.46	8.51
Pril.-Szt-Iván	8.10	4.07	9.17
Szóna	8.28	4.21	9.34
Gombos	8.43	4.33	9.49
Dálya	10.18	5.46	11.29 éjel.
Eszék	11.50 d. e.	7.09 este	4.52 reg.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.